

Bludný kořen

Pověstí o *bludném kořenu* existuje víc než dost, lidská fantazie je bezbřehá... Český etnograf Primus Sobotka (nar. 1841) který se zabýval vztahem Slovanů k rostlinám a jejich symbolikou, popsal ve své knize *Rostlinstvo a jeho význam v národních písních, pověstech, bájích, obřadech a pověrách slovanských* návod, jak se zachovat, pokud se s bludným kořenem setkáme: *Kdo naň v lese šlápne aneb jej překročí, zabloudí, byť znal cestu sebe lépe, a nenalezne jí, dokud si nepřezuje střevíce.*

Nejspíš jsem na něj šlápla někde při výstupu z vlaku v Chrudimi. Když jsem pak bloudila a zastavovala kolemjdoucí, bylo to jako v nějakém sci-fi filmu s časovou smyčkou, prostě poněkud zvláštní. Čtyři z pěti kolemjdoucích byli ochotni přísahat, že ve městě je jen jedno vlakové nádraží a ten pátý o žst Chrudim – město sice slyšel, ale přesně věděl, že už z ní dááááavno vlaky nejezdí, maximálně *ty nákladáky*. Protože dráze věřím a jízdní řády v mobilu mne ještě nikdy neklamaly, nevzdala jsem to. Nádraží jsem s pomocí strejdy Googla našla sice úplně opuštěné, ale osobáček tam zastavil, navíc přijel odkudsi plný lidí, kteří na chrudimský bludný kořen dosud nejspíš nenarazili.

Věci mohou zkrátka existovat, i když o nich nevíme nebo žijí nezávisle na našich představách. Známe to nejen z pohádek, ale i z pracovního procesu, ve kterém to docela často funguje stejně – takové to *jdí tam, nevím, kam a najdi to, nevím, co* – všichni vědí, že to tak je, ale nikdo neví proč, maximálně se jedná o informaci tradovanou. Co naplat, že někde nahoře se vydávají *ta opatření*, že existují na dráze předpisy... v době počítačů, kdy ze sítě lezou jen virtuální písmenka a poštou nechodí poctivý papír, zaměstnanci, a mnohdy i jejich nejbližší nadřízení, stále ještě spoléhají na neověřené informace předávané z generace na generaci. Moje naivní představa, že pomůže šíření počítačové osvěty, vzala za své někdy za mé bezpečácké éry – tehdy jsem pochopila, že dokud bude dráha plná lidí pamatujících poctivý papír, bude to občas trochu skřípat.

Dobře víme, že existuje zákoník práce (zákon č. 262/2006 Sb.), ale ruku na srdce, kdo ví, co obsahuje? Byli byste sami překvapení, co všechno se v něm dá najít. Chrání nás. Vymezuje mantinely, ve kterých se pohybujeme – zaručuje objektivitu a neměnná pravidla. Jen podle něj se píší pracovní smlouvy a dávají výpovědi (v době koronaviru, před i po), dělají přesčasy, definují a odškodňují pracovní úrazy, vyhledávají rizika a přidělují OOPP. Jen on říká, co je naší povinností a co je povinností našich nadřízených, jak vypadá pokyn a co jsou právní a ostatní předpisy v oblasti BOZP. Je jakýmsi rozcestníkem i pro další zákony, které dále rozšiřují nařízení vlády a doplňují vyhlášky ministerstev, kterých se konkrétní problematika týká. Zákoník práce umožňuje také práci odborů a upřesňuje jejich právo na kontrolu zaměstnavatele. Věděli jste, že např. slovo *odborový* je v zákoníku práce uvedeno 115 x? Kdo zná zákon č. 266/1994 Sb., o dráhách nebo vyhlášku č. 177/1995 Sb., kterou se vydává stavební a technický řád drah? Víte, že zde najdete i konkrétní hodnoty a technické parametry, termíny komisionálních prohlídek a požadavky na zajištění organizování a bezpečného a plynulého provozování dráhy? Četli jste někdy vyhlášku č. 101/1995 Sb., kterou se vydává Řád pro zdravotní a odbornou způsobilost osob při provozování dráhy a drážní dopravy? Dopravní řád drah nebo Řád určených technických zařízení? Ano, toto všechno je státní legislativa a naše drážní předpisy z ní pouze vycházejí, a to včetně těch bezpečnostních. Drážní předpisy totiž z větší části existují jen a jen proto, že to legislativa nařizuje... a pozor, *neznalost zákona neomlouvá*.

Tak nespolehejte jen na tradice, které bývají zkreslené jako *hra na tichou poštu*. Používejte hlavu a občas si najděte čas i na nahlédnutí do předpisů zaměstnavatele (teď nemluvíme o období přezkoušek) nebo přímo do legislativy – možná budete překvapení, kolik je tam odpovědí na vaše otázky.

A pokud už šlápnete na bludný kořen, nepřezouvejte si střevíce či pracovní boty, ale podívejte se místo toho na internet nebo, co bude nejjistější, zavolejte na pomoc nás, svazové inspektory bezpečnosti práce... My už ty pohádky za vás prověříme...

Dana Žáková, oddělení BOZP